

آفاکشی پور، منوچهر (معروف به حسن) (۷ اسفند ۱۳۳۸ - ۱۳ آبان ۱۳۶۱)، فرمانده گروهان گردان امام حسین (ع) لشکر ۳۱ عاشورا سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

حسن در محله خیام شهر تبریز* واقع در مرکز استان آذربایجان شرقی* در خانواده‌ای مستضعف و مذهبی به دنیا آمد. پدرش، مظفر (رجب) راننده و مادرش سکینه جهدی، خانه‌دار بود. آن‌ها صاحب چهار پسر و یک دختر شدند و حسن فرزند اول خانواده بود. او از کودکی در مجالس مذهبی شرکت و با مسائل دینی و شرعی آشنا شد (اداره ثبت احوال ...؛ فرهنگ ...، ذیل نام؛ زندگی‌نامه ...؛ آفاکشی پور)

او دوره ابتدایی را در دبستان پنجم آذر و دوره راهنمایی را در مدرسه سهند گذراند، سپس در دبیرستان فردوسی نام‌نویسی و در خرداد ۱۳۵۸، در رشته اقتصاد اجتماعی، دیپلم گرفت (اداره آموزش و پرورش ...).

آفاکشی پور به فوتبال و کشتی علاقه زیادی داشت و از هر فرصتی برای آمادگی بدنی‌اش بهره می‌برد (آفاکشی پور) حسن در دوره نوجوانی‌اش، که با سال‌های مبارزه ملت ایران ضد حکومت پهلوی دوم (حک: ۱۳۲۰-۱۳۵۷ش) همراه بود با شرکت در راهپیمایی‌های مردمی به این مبارزات پیوست و در ماجرای چهل‌م شهدای قم در ۲۹ بهمن ۱۳۵۶، در مسجد قیزللی* تبریز حضور و در صف مبارزان قرار گرفت. وی فعالیت‌هایش را در مسجد شعبان، مسجد جامع (جمعه مسجدی) و منزل آیت‌الله قاضی طباطبایی*، با توزیع اعلامیه‌ها، و تصاویر امام خمینی (ره)، رهبر انقلاب و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، گسترش داد (همو).

او در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، تمام وقت در خدمت انقلاب بود و دیوارهای محل را پر از شعار و پشت‌بام خانه را تبدیل به محل تظاهرات علیه شاه کرده بود. هر شب با توجه به حکومت نظامی و منع رفت و آمد شبانه، جوانان محله، پشت‌بام خانه حسن علیه حکومت پهلوی، شعار می‌دادند. در دوازده بهمن ۱۳۵۷ که امام خمینی (ره)، به میهن بازگشت، وی نیز در تبریز ابعاد فعالیتش را گسترش و تا پیروزی انقلاب اسلامی در سنگرهای مختلف، مبارزه با شاه را، تداوم داد. با پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، به نیروهای محافظ پادگان تبریز پیوست و شب‌ها برای مبارزه با حمله ساواکی‌ها و نیروهای باقی‌مانده حکومت پهلوی در سنگرهای خیابانی که فرماندهی این سنگرها با همافران نیروی هوایی ارتش بود، حضور یافت (زندگی‌نامه ...).

با پیروزی انقلاب اسلامی و شکل‌گیری نهادهای انقلابی، او وارد هیات هفت نفره واگذاری زمین شد و در منطقه هشت‌رود* و مراغه* به کمک روستائیان تحت ظلم خوانین وابسته به حکومت پهلوی پرداخت. حسن در خدمت روستائیان سر از پا نمی‌شناخت طوری که در مدت یک‌سال از شهریور ۱۳۵۸ تا شهریور ۱۳۵۹ که در هیات هفت نفره بود، شبانه روز در خدمت روستائیان و مردم محروم بود. همیشه در ماشین خود (جیب شهباز) گالن‌های پر از نفت داشت که آن‌ها را در

اختیار روستائیان قرار می‌داد. او زمین‌های زراعی روستاها را سامان انقلابی داد. حسن ضمن پخش پوسترهای انقلابی و تصاویر حضرت امام خمینی^(ره)، پیام‌آور انقلاب اسلامی در روستاها بود. او پس از بازگشت به تبریز اولین حقوق انقلابی‌اش را به مبلغ فقط پانصد تومان با اصرار رئیس هیات برداشت (همان، آقاکشی‌پور)

آقا کشی‌پور، در دی ۱۳۵۸ در درگیری فتنه حزب خلق مسلمان تبریز حضوری فعال داشت. وی علاقه خاصی به حضرت امام خمینی^(ره) داشت و لحظه‌ای از این عشق وافر غافل نبود. او در خیابان، تظاهرات‌های انقلابی ضد حزب خلق مسلمان راه می‌انداخت. در حمله این حزب به نماز جمعه به امامت شهید آیت‌الله سیداسدالله مدنی^{*}، علیه خلق مسلمان اقدام و از امام خمینی^(ره) و انقلاب اسلامی جانانه دفاع نمود. اعضای این حزب، ظهر ۱۴ دی ۱۳۵۸ به صدا و سیمای مرکز تبریز حمله و آن را چند ساعتی در اختیار داشتند که در ساعت ۲۱ همان روز، وی به همراه مردم و انقلابیون فدایی امام خمینی^(ره)، اعضای حزب خلق مسلمان را از صدا و سیمای تبریز بیرون کردند (همو، خبرگزاری ...)

حسن، علاوه بر حزب خلق مسلمان، با اعضای سازمان مجاهدین خلق (منافقین)، جنبش مسلمانان مبارز، فرقان و احزاب کمونیستی، درگیری فکری و عملی فراوانی داشت و با تسلطی که بر کتاب‌های شهید مطهری و نیز آثار حزب جمهوری اسلامی داشت در بحث‌ها دست برتر داشت (آقاکشی‌پور؛ زندگی‌نامه ...).

با آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹، در مهر همان سال به عضویت رسمی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شهرستان تبریز درآمد (سپاه ...، گواهی عضویت).

او بلافاصله پس از آغاز جنگ و با توجه به تسلطی که به منطقه مراغه، هشتگرد و قره‌آغاج^{*} داشت از طرف مسئول سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مراغه برای همکاری دعوت و او راهی شهرستان مراغه شد و در آنجا مسئولیت روابط عمومی را به عهده گرفت. او وقت خود را به دو قسمت تقسیم کرد. از صبح تا اتمام وقت اداری در سپاه به امور جاری می‌رسید و پس از وقت اداری با جیب لندروری که داشت آن را پر از ملزومات تبلیغی کرده و تا نیمه‌های شب در روستاها و مناطق دور افتاده برای جذب نیروی رزمی فعالیت می‌کرد. روستائیان با توجه به شناختی که از حسن داشتند، به او جواب مثبت داده و با هماهنگی‌های لازم با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شهرستان مراغه به جبهه‌ها اعزام شدند (همان ...، گواهی مسئولیت).

حسن بیش از یک سال با اصرار فرماندهان مبنی بر جذب نیرو و فعالیت در پشت جبهه در سپاه مراغه به شدت فعال بود و هرگز برای مرخصی به تبریز نیامد، جز برای خداحافظی از خانواده برای اعزام به جبهه (آقاکشی‌پور).

او در آذر ۱۳۶۰ به منطقه عملیاتی جنوب اعزام و به عنوان رزمنده، در این عملیات‌ها حضور یافت: عملیات طریق‌القدس، ۸ آذر ۱۳۶۰، در منطقه بستان با رمز «یا امام حسین^(ع)»، با هدف آزادسازی بستان و هفتاد روستای بین سوسنگرد و بستان و رسیدن به مرز در منطقه تنگ چزابه؛ عملیات فتح‌المبین، در ۲ فروردین ۱۳۶۱، در منطقه غرب رودخانه کرخه، با رمز «یا زهرا^(س)»، با هدف آزادسازی غرب رودخانه کرخه و جاده دزفول-دهران، تأمین شهرهای اندیمشک، شوش، دزفول و جاده اندیمشک-اهواز (رزاق‌زاده، ص ۶۶)؛ عملیات بیت‌المقدس، ۱۰ اردیبهشت تا سوم خرداد ۱۳۶۱، با رمز «یا علی بن ابیطالب^(ع)»، در منطقه جنوبی، غرب رودخانه کارون با هدف آزادسازی شهرهای خرمشهر و هویزه و جاده اهواز

— خرمشهر، خارج کردن شهرهای اهواز، حمیدیه، سوسنگرد و نیز جاده اهواز- آبادان از برد توپخانه دشمن و تأمین مرز بین‌المللی (جعفری، ص ۶)؛ عملیات رمضان ۲۲ تیر ۱۳۶۱، با رمز «یا مهدی ادرکنی (عج)» در منطقه جنوبی، شرق بصره، با هدف تهدید بصره از شرق و حضور در حاشیه شط‌العرب (سمیعی، ص ۹۹)؛ عملیات مسلم‌ابن‌عقیل، ۹ مهر ۱۳۶۱، در منطقه میانی، سومار با رمز «یا ابوالفضل‌العباس (ع)»، با هدف آزادسازی سومار، تأمین ارتفاعات مرزی و تهدید شهر مندلی عراق (علایی، ج ۱، ص ۵۶۱؛ سپاه ...، گواهی اعزام به جبهه، گواهی مسئولیت؛ محمدی).

آقا کشی‌پور کلاله علیا، در آبان ۱۳۶۱ در منطقه غرب کشور و منطقه عمومی سومار در سمت فرماندهی گروهان گردان امام حسین (ع) لشکر ۳۱ عاشورا مسئولیت هدایت نیروهای مستقر در خط پدافندی برای دفع حمله دشمن را بر عهده داشت. او در حالی که نیروهای خود را برای دفع تک دشمن هدایت می‌کرد بر اثر اصابت ترکش خمپاره به سر به شهادت رسید (سپاه ...، گواهی مسئولیت، گواهی شهادت؛ محمدی).

پیکر شهید حسن آقا کشی‌پور بعد از تشییع باشکوه در گلزار وادی رحمت* شهر تبریز به خاک سپرده شد (آقا کشی‌پور). شهید حسن آقا کشی‌پور، رزمنده‌ای فعال و پرتلاش بود به نماز اول وقت و نماز جمعه، اهمیت می‌داد، بی‌علاقه و بی‌توجه به مادیات، شجاع، بردبار، مهربان و خوش اخلاق، عاشق امام حسین (ع) و مراسم عزاداری وی، عاشق امام خمینی (ره)، دوستدار روستائیان و مردم محروم و مستضعف بود (زندگی‌نامه ...؛ آقا کشی‌پور).

در فرازی از وصیت‌نامه شهید آمده است: «... ای ملت دلیر، هوشیار باشید و به شایعه‌پردازان دروغگو توجه نکنید و از رهبر انقلاب مواظبت کنید و تا آخرین لحظه عمرتان با منافقین که در هر زمان در مقابل رهبران و پیشوایان دینی ما ایستاده بودند مبارزه کنید که جنگ نهروان از همین افراد در هر زمانی بوده و خواهد بود و جنگ را از یاد مبرید و از کمک مالی و مادی و جانی دریغ نورزید. در خاتمه به خانواده‌ام عرض کنم که اگر خبر شهادتم را دریافتید ناراحت نباشید و عزاداری را به نحو احسن انجام بدهید که این گریه و زاری‌ها کرامت حزب‌ا... را در مقابل دشمنان، پرصلابت و پر مقاومت کرده است» (بش).

به پاس خدمات شهید حسن آقا کشی‌پور در دفاع مقدس، پایگاه مقاومت روستای سرگیزه (۲۵ کیلومتری شهر مراغه) به نام وی است (شفیعی).

در ۱۳۷۶ش در یادواره ۱۴۰۰ شهید شهرستان مراغه، نیز در کنگره ملی ده هزار شهید* استان آذربایجان شرقی در آذر ۱۴۰۲، یاد و خاطره شهید حسن آقا کشی‌پور به همراه سایر شهدا گرامی داشته شد (تحقیقات ...؛ شفیعی).

مآخذ: آقا کشی‌پور کلاله علیا، حسن، وصیت‌نامه، سند بی‌تا، سند بش، موجود در اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان آذربایجان شرقی، آقا کشی‌پور کلاله علیا، علی (برادر شهید)، مصاحبه با مؤلف، ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۲؛ اداره آموزش و پرورش شهرستان تبریز، گواهی امتحانات، سند بی‌تا، سند بش، موجود در اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان آذربایجان شرقی؛ اداره ثبت احوال شهرستان تبریز، شناسنامه، سند بش، موجود در همان‌جا؛ خبرگزاری مهر، اخبار ایران و جهان، ...؛ تحقیقات منتشر نشده کنگره ملی ده هزار شهید استان آذربایجان شرقی (زندگی‌نامه شهید حسن آقا کشی‌پور کلاله علیا)، سند بی‌تا، سند بش، موجود در اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان آذربایجان شرقی؛ جعفری، مجتبی، اطلس نبردهای ماندگار: عملیات نیروهای زمینی در هشت سال دفاع مقدس (شهریور ماه ۱۳۵۹-مرداد ماه ۱۳۶۷)، تهران: سوره سبز، ۱۳۸۹ش؛ رزاق‌زاده،

امیر،/ایلام در جنگ، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۰ش؛ رشید، محسن،/اطلس جنگ ایران و عراق: فشرده نبردهای زمینی ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ - ۲۰ مرداد ۱۳۶۷، تهران: مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲ش؛ زندگی‌نامه شهید حسن آفاکشی‌پور کلالةعلیا، سند بی‌تا، سند بش، موجود در همان‌جا؛ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی استان آذربایجان شرقی، گواهی عضویت، گواهی اعزام به جبهه، گواهی مسئولیت، گواهی شهادت، سند بی‌تا، سند بش، موجود در همان‌جا؛ سمیعی، علی، کارنامه توصیفی عملیات رزمندگان اسلام در طول هشت سال دفاع مقدس، تهران: نصر کوثر، ۱۳۸۲ش؛ شفیعی، عبدالحسین، خواهرزاده شهید مصاحبه با همو، ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۲؛ علایی، حسین، روند جنگ ایران و عراق، تهران: مرزوبوم، ۱۳۹۱ش؛ فرهنگ/علام شهدا، استان آذربایجان شرقی، به کوشش مرکز مطالعات و پژوهش‌های بنیاد شهید و امور ایثارگران، تهران: شاهد، ۱۳۹۵ش؛ محمدی، عباس (هم‌رزم و معاون شهید در گردان امام‌حسین^(ع))، مصاحبه با همو، ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۲. /یعقوب شیرزادی بناب/